

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ЕКОЛОГІЯ»

першого бакалаврського рівня вищої освіти

за спеціальністю 101 Екологія

галузі знань 10 Природничі науки

Кваліфікація: Організатор природокористування

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

Н. В. Скотна

(протокол №7 від 29.08.2016 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09 2016 р.

Ректор Н. В. Скотна

(наказ №364 від 30 серпня 2016 р.)

Дрогобич 2016 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги підготовки бакалаврів у галузі 10 Природничі науки спеціальності 101 Екологія.

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки фахівця у галузі 10 Природничі науки спеціальності 101 Екологія. Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою кафедри екології та географії ДДПУ імені Івана Франка у складі:

- 1. Цайтлер М.Й.** – кандидат біологічних наук, доцент
- 2. Сеньків В.М.** – кандидат технічних наук, доцент
- 3. Дзюбайло А.Г.** – доктор сільськогосподарських наук, професор

Програма затверджена Вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін у освітню програму регулюється «Тимчасовим положенням про освітні програми підготовки фахівців різних ступенів вищої освіти в Дрогобицькому державному педагогічному університеті», затвержене Вченою радою ДДПУ імені Івана Франка. Під час розробки освітньої програми використовували методичні рекомендації щодо розроблення освітніх програм у контексті нового Закону України «Про вищу освіту». Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

	організації природоохоронної діяльності промислових та курортно-рекреаційних зон. Навчання може здійснюватися за програмою «Подвійний диплом» у рамках міжнародної програми Erasmus + Полонійна Академія в Ченстохові за спеціальністю «Біотехнологія».
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з Національним класифікатором України: «Класифікатор професій ДК 003:2010» та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) випускник з кваліфікацією «Організатор природокористування» може працевлаштуватися на посади з наступною професійною назвою робіт: 3436. Організатор природокористування. 2211.2 Еколог. 2149.2 Інженер з охорони навколишнього середовища. 2211.2 Експерт з екології. 2213.2 Інженер з відтворення природних екосистем. 2411.2 Екологічний аудитор. 3211. Технік-еколог. 3212. Інспектор з охорони природи. 3449. Інспектор з охорони природно-заповідного фонду. 3213. Консультант в сільському, лісовому, водному господарствах та в природно-заповідній справі.
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	– організаційні форми: <i>колективне та інтегративне навчання</i> тощо; – технології навчання: <i>пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці)</i> тощо.
Оцінювання	– <i>види контролю</i>: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль; – <i>форми контролю</i>: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист лабораторних та індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, підсумкова атестація – комплексний кваліфікаційний екзамен; – <i>оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою – («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною – («зараховано», «незараховано»).</i>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу знань, виконання дослідження в групі під керівництвом викладача, до ефективного комунікування, дотримання етичних принципів

**1. Освітньо-професійна програма зі спеціальності
101 Екологія**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Біолого-природничий факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 – Екологія
Наявність акредитації	так
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Цикл/рівень	FQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї державного документу про освіту або (та) професійну підготовку встановленого зразка. Відбір здійснюється на конкурсній основі.
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	10 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://dspu.edu.ua/infopackstud/
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних працівників у галузі екології та охорони довкілля із широким доступом до працевлаштування. Бакалавр з екології повинен набути компетентності, що забезпечать самостійну практичну діяльність, широкі знання в галузі екології та охорони довкілля, спеціальні вміння та навички інноваційного характеру, застосовування їх практиці, продукування нових знань та пошук рішень для розв'язання прикладних професійних завдань.	
3 – Характеристика програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація(за наявності))	10 - Природничі науки 101 - Екологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра. Забезпечує формування та розвиток професійної компетенції для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі екології.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Фундаментальна, спеціалізована та практична підготовка бакалаврів у галузі екології.
Особливості програми	Освітня програма акцентує увагу на набуття здобувачами вищої освіти знань, умінь, навичок, необхідних для розв'язання завдань сталого розвитку Карпатського регіону, прикордонних територій,

Загальні компетентності	Полікультурна – здатність і готовність формувати гідне ставлення до надбань національної культури і виробництва та надання допомоги здобувачам вищої освіти в адаптації до інших культур і традицій. Комунікативна – здатність і готовність до спілкування, нестандартного і творчого вирішення комунікативних завдань, які виникають у процесі професійної діяльності; комунікативні навички, культура міжособистісних відносин, здатність до мотивації та переконання, уміння уникати конфліктів і, в разі потреби, розв’язувати їх. Соціальна – здатність і готовність до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва, професійного спілкування та соціальної відповідальності за результати своєї професійної праці. Здоров’язбережувальна – здатність і готовність мобілізувати систему знань, умінь, розумових і особистісних якостей, необхідних для формування мотивації до здоров’язбереження, а також уміння передбачати, попереджувати або компенсувати втрату здоров’я як засобу задоволення базових потреб людини. Організаційно-управлінська – здатність і готовність самостійно обирати форми, методи й засоби в управлінні природоохоронною діяльністю. Екологічна – здатність і готовність застосовувати екологічні знання і досвід у професійних і життєвих ситуаціях, керуючись пріоритетністю екологічних цінностей і непрагматичною мотивацією взаємодії з довкіллям на основі усвідомлення особистої причетності до екологічних проблем і відповідальності за наслідки діяльності у довкіллі.
Предметні (спеціальні фахові) компетентності	Управлінська – здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами. Організаційна – здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі. Інформаційно-дослідницька – здатність і готовність до практичного застосування фахових знань; поглиблення фахових знань; проведення експериментальних досліджень та здійснення аргументованих висновків на основі отриманих результатів в галузі екології. Логічна – уміння аналізувати, пояснювати факти, визначати основні тенденції, зв’язки та взаємовплив екологічних, геологічних, фізичних, географічних, біологічних тощо явищ і процесів в природі, сучасні стадії його розвитку та прогнозувати (моделювати) їх динаміку у майбутньому. Діагностична – здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов’язаних з виробничою діяльністю.

	Проектна – користуватися нормативними документами, що визначають організацію і техніку безпеки робіт.
	Контрольна – здатність проводити моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.
7 – Результати навчання	
1	Розуміти місце екології та природоохоронної діяльності у системах сучасних суспільних відносин, науки, національної безпеки, міжнародної діяльності.
2	Розуміти основні закони екології, правила та принципи охорони довкілля та природокористування
3	Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
4	Знати закономірності функціонування і взаємодії геосфер Землі, біосфери та соціосфери.
5	Знати закономірності структурно-функціональної організації природних, антропогенних та техногенних екосистем.
6	Демонструвати розуміння основних засад управління природоохоронною діяльністю та/або екологічними проектами.
7	Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.
8	Знати інструменти правового механізму охорони довкілля, юридичні засоби забезпечення екологічних прав, чинне природоохоронне законодавство
9	Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням інноваційних підходів, міжнародного й вітчизняного досвіду.
10	Проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.
11	Здатність зберігати та примножувати духовні, культурні, наукові цінності й досягнення українського народу, його історії, розуміння життя як найвищої цінності, використовуючи різні види та форми ведення здорового способу життя людини, її фізичного, соціального та духовного благополуччя.
12	Застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.
13	Уміти робити прогнози наслідків впливу антропогенної діяльності, окремих виробництв та технологічних процесів на довкілля. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
14	Уміти розробляти проекти та програми спрямовані на оптимальне управління та поводження з промисловими й муніципальними відходами.
15	Уміти робити обґрунтування та проводити процедуру для утворення нових об'єктів природо-заповідного фонду й екологічної мережі.
16	Аналізувати фактори, що визначають формування ландшафтного та біологічного різноманіття.

17	Уміти аналізувати соціальні, економічні та політичні аспекти унаслідок реалізації природоохоронних заходів і проектів.
18	Знати основи діловодства у природоохоронній діяльності та уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
19	Брати участь у розробці проектів, екологічних програм і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.
20	Уміння розробляти інформаційні продукти та заходи спрямовані на донесення до громадськості екологічних ідей, норм природоохоронного законодавства, екологічної пропаганди та просвіти.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Наявність відповідної освіти, що відповідає спеціальності, та наукового ступеня (або вченого звання)
Матеріально-технічне забезпечення	Сучасні прилади та устаткування для лабораторних і наукових досліджень, ІТ-технології обробки інформації та відповідні комп'ютерні засоби. Наявність лабораторій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотека: – ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та курсовими роботами; – консультування працівниками бібліотеки. Навчальні ресурси: – довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; – продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; – доступ до електронних журналів; – доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; – доступ до електронних навчальних середовищ; – технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Немає
Міжнародна кредитна мобільність	Стажування у рамках міжнародної програми Erasmus+ Програма «Подвійний диплом» у співпраці з Полонійною Академією в Ченстохові (Польща) за спеціальністю «Біотехнологія»
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Немає

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Семестр
1	2	3	4
Перший рік			
Нормативні навчальні дисципліни ОП			
ОК 1	Іноземна мова	5	1-2
ОК 2	Вища математика	4	1
ОК 3	Геологія	5	1
ОК 4	Фізика	4	2
ОК 5	Хімія з основами біогеохімії	6	2
ОК 6	Біологія	6	1
ОК 7	Вступ до фаху	5	1
ОК 8	Загальна екологія	9	1-2
ОК 9	Загально-екологічна практика	3	3
Перший рік			
Вибіркові навчальні дисципліни ОП			
<i>Дисципліни самостійного вибору вищого навчального закладу (спеціальності)</i>			
ОК 10	Історія України	3	1
ОК 11	Фізичне виховання*	8	1-3
ОК 12	Загальне землезнавство	10	2-3
<i>Дисципліни вільного вибору студента</i>			
ВК 1	Вибірковий компонент з блоку 1	4	2
ВК 1.1	Біогеографія		
ВК 1.2	Географія рослин і тварин		
ВК 2	Вибірковий компонент з блоку 2	4	2
ВК 2.1	Геоботаніка		
ВК 2.2	Рослинні угруповання Землі		
Другий рік			
Нормативні навчальні дисципліни ОП			
ОК 13	Філософія	3	3
ОК 14	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	3
ОК 15	Метеорологія і кліматологія	4	4
ОК 16	Гідрологія	3	4
ОК 17	Екологічне ґрунтознавство	6	3
ОК 18	Інформатика і системологія	5	3
ОК 19	Психологія	8	3-4
ОК 20	Ландшафтна екологія з основами ландшафтознавства	3	4
Другий рік			
Вибіркові навчальні дисципліни ОП			
<i>Дисципліни вільного вибору студента</i>			
ВК 3	Вибірковий компонент з блоку 3	4	4
ВК 3.1	Біоекологія		
ВК 3.2	Екологія рослинного і тваринного світу		

ВК 4	Вибірковий компонент з блоку 4	4	4
ВК 4.1	Лікарські рослини		
ВК 4.2	Основи фітотерапії		
ВК 5	Вибірковий компонент з блоку 5	9	4-5
ВК 5.1	Екологія рослин і тварин		
ВК 5.2	Основи фіто- та зооекології		
ВК 6	Вибірковий компонент з блоку 6	4	4
ВК 6.1	Популяційна екологія		
ВК 6.2	Демекологія		
Третій рік			
Нормативні навчальні дисципліни ОП			
ОК 21	Ландшафтно-екологічна практика	3	5
ОК 22	Екологія людини	5	5
ОК 23	Моніторинг довкілля	4	6
ОК 24	Нормування антропогенного навантаження	4	6
ОК 25	Природоохоронне законодавство	4	5
ОК 26	Техноекологія	5	5
ОК 27	Урбоекологія	4	6
Третій рік			
Вибіркові навчальні дисципліни ОП			
<i>Дисципліни самостійного вибору вищого навчального закладу (спеціальності)</i>			
ОК 28	Історія української культури	3	5
ОК 29	Картографія з основами топографії	3	5
ОК 30	Соціоекологія	3	5
<i>Дисципліни вільного вибору студента</i>			
ВК 7	Вибірковий компонент з блоку 7	3	6
ВК 7.1	Водне господарство		
ВК 7.2	Системи водопостачання та водовідведення населених пунктів		
ВК 8	Вибірковий компонент з блоку 8	4	6
ВК 8.1	Основи рекультивації та меліорації		
ВК 8.2	Охорона і раціональне використання земельних ресурсів		
ВК 9	Вибірковий компонент з блоку 9	4	6
ВК 9.1	Охорона атмосферного повітря		
ВК 9.2	Технології і устаткування очистки промислових викидів		
ВК 10	Вибірковий компонент з блоку 10	4	6
ВК 10.1	Біонеорганічна хімія		
ВК 10.2	Хімія навколишнього середовища		
ВК 11	Вибірковий компонент з блоку 11	3	6
ВК 11.1	Охорона і раціональне використання поверхневих та підземних вод		
ВК 11.2	Охорона і раціональне використання водних ресурсів		
Четвертий рік			
Нормативні навчальні дисципліни ОП			
ОК 31	Виробнича практика	3	7
ОК 32	Екологічна безпека	5	7

ОК 33	Екологічна експертиза	4	7
ОК 34	Курсова робота з екології	3	7
ОК 35	Заповідна справа	4	7
ОК 36	Моделювання і прогнозування стану довкілля	4	8
ОК 37	Організація управління в екологічній діяльності	4	8
ОК 38	Економіка природокористування	3	8
ОК 39	Підсумкова атестація	3	8
Четвертий рік			
Вибіркові навчальні дисципліни ОП			
<i>Дисципліни самостійного вибору вищого навчального закладу (спеціальності)</i>			
ОК 40	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	3	7
ОК 41	Основи наукових досліджень	3	7
ОК 42	Екологія лісу	5	7
<i>Дисципліни вільного вибору студента</i>			
ВК 12	Вибірковий компонент з блоку 12	3	8
ВК 12.1	Екологічна освіта і культура		
ВК 12.2	Екологічне виховання		
ВК 13	Вибірковий компонент з блоку 13	4	8
ВК 13.1	Охорона і раціональне використання біоресурсів		
ВК 13.2	Охорона і раціональне використання рослинного і тваринного світу		
ВК 14	Вибірковий компонент з блоку 14	3	8
ВК 14.1	Технології і устаткування переробки відходів		
ВК 14.2	Утилізація побутових і промислових відходів		
ВК 15	Вибірковий компонент з блоку 15	3	8
ВК 15.1	Екосистемологія		
ВК 15.2	Синекологія		
ВК 16	Вибірковий компонент з блоку 16	3	8
ВК 16.1	Захист від енергетичних забруднень		
ВК 16.2	Радіоекологія		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

*Позакредитна дисципліна (враховується в обсязі тижневого навантаження)

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 101 Екологія здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження їм ступеня бакалавра спеціалізацією «Екологія» із присвоєнням професійної кваліфікації «Організатор природокористування».

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Таблиця Ф.1.1 – Матриця зв'язків між обов'язковими компонентами ОП та результатами навчання

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ОК 1						+				+									+	
ОК 2							+		+			+	+							
ОК 3	+			+																
ОК 4	+	+			+		+													
ОК 5	+	+	+	+												+				
ОК 6	+		+	+	+						+				+	+				
ОК 7	+	+	+	+				+		+										+
ОК 8	+	+			+	+		+								+	+			
ОК 9			+	+	+											+		+		
ОК 10	+										+									
ОК 11											+									
ОК 12	+	+		+																
ОК 13	+	+		+													+			
ОК 14															+			+	+	+
ОК 15			+	+			+													
ОК 16	+			+																
ОК 17				+	+															
ОК 18	+					+			+	+		+								
ОК 19	+					+											+			+
ОК 20		+		+	+										+	+				
ОК 21		+			+										+	+				
ОК 22	+				+	+					+			+			+			
ОК 23			+			+	+						+							
ОК 24							+	+												
ОК 25	+		+			+	+	+		+					+					
ОК 26			+		+				+									+		
ОК 27			+		+				+				+	+						
ОК 28											+									
ОК 29			+							+		+								
ОК 30	+	+	+	+	+	+		+					+				+			
ОК 31						+			+					+				+	+	
ОК 32	+	+				+	+							+			+			
ОК 33						+											+	+		+
ОК 34										+							+		+	
ОК 35	+				+		+								+	+				
ОК 36		+	+	+		+	+					+	+							
ОК 37			+		+	+	+		+				+	+						
ОК 38		+	+			+			+								+			
ОК 39	+	+	+		+	+														
ОК 40	+										+		+				+			+
ОК 41			+						+	+		+						+	+	
ОК 42				+	+				+			+			+	+				

Таблиця F.1.2 – Матриця зв'язків між дисциплінами вільного вибору студента та результатами навчання

	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20
BK 1			+	+	+					+		+				+				
BK 2			+	+	+										+	+				
BK 3			+	+	+											+				
BK 4											+								+	
BK 5			+	+	+							+				+				
BK 6	+	+							+				+		+	+				
BK 7						+		+	+								+	+		
BK 8						+			+					+			+	+	+	
BK 9			+			+	+	+	+									+		
BK 10		+	+	+			+													
BK 11						+		+	+										+	
BK 12								+			+						+		+	+
BK 13			+	+	+											+				
BK 14								+	+					+			+		+	+
BK 15		+		+	+					+					+	+				
BK 16	+												+							

Гарант освітньої програми

Albert

М.Й. Цайтлер